

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

Răspunderea părintească este o relație juridică reglementată de **dreptul familiei**. Relațiile încep cu nașterea unui copil sau cu stabilirea paternității și maternității. În sistemul juridic sloven, copiii născuți din părinți necăsătoriți au aceleași drepturi și obligații precum cei născuți din părinți căsătoriți. Legislația slovenă a adoptat un sistem de „adopție deplină”, conform căruia copiii adoptați sunt tratați în același mod ca cei biologici.

Temeiul juridic este oferit de **articolul 54 din Constituția slovenă (Ustava Republike Slovenije)**, conform căruia părinții au dreptul și obligația de a-și întreține, a-și educa și a-și crește copiii. Acest drept, care este totodată o obligație, poate fi revocat sau limitat numai din motivele prevăzute de lege, pentru a proteja interesele copilului. Copiii născuți din părinți necăsătoriți au aceleași drepturi ca cei născuți din părinți căsătoriți.

Răspunderea părintească reprezintă ansamblul drepturilor și obligațiilor care revin părinților pentru a asigura, depunând toate eforturile posibile, condițiile necesare pentru dezvoltarea completă a copilului lor. Răspunderea părintească este împărțită între cei doi părinți (articolul 6 din Codul familiei [*Družinski zakonik*]).

Părinții trebuie să protejeze interesele copilului lor în toate activitățile cu privire la acesta și, în timpul creșterii copilului, să-i respecte persoana, individualitatea și demnitatea. Părinții au întâietate asupra tuturor celorlalți în ceea ce privește îngrijirea copilului lor și exercitarea responsabilității pentru a acționa în interesul copilului. Se consideră că părinții acționează în interesul copilului lor atunci când, ținând seama de personalitatea, vârsta, gradul de dezvoltare și mai ales de dorințele copilului, satisfac nevoile materiale, emoționale și psihosociale ale copilului printr-un mod de acțiune care demonstrează grijă și responsabilitate față de acesta, asigurând copilului o îndrumare adecvată și încurajând dezvoltarea acestuia (articolul 7 din Codul familiei).

Părinții sunt principalii răspunzători, în egală măsură, pentru îngrijirea, educarea și dezvoltarea copilului lor. Preocuparea lor principală vizează interesele copilului, iar statul îi sprijină în îndeplinirea îndatoririlor părintești.

Răspunderea părintească cuprinde drepturile și obligațiile părinților în legătură cu viața și sănătatea, creșterea, protecția, îngrijirea, supravegherea și educarea copilului, precum și drepturile și îndatoririle acestora în legătură cu reprezentarea și întreținerea copilului și gestionarea bunurilor acestuia. O autoritate competentă poate să impună restricții unuia dintre părinți sau ambilor părinți în exercitarea răspunderii părintești sau poate să revoce dreptul unuia dintre părinți sau al ambilor părinți de a-și exercita drepturile părintești, în condițiile prevăzute în Codul familiei.

Părinții trebuie să se îngrijească de viața și sănătatea copilului lor, precum și să protejeze, îngrijească, crească și supravegheze copilul. Părinții trebuie să ofere copilului lor condițiile pentru o creștere sănătoasă și o dezvoltare personală echilibrată, să-l ajute să-și dezvolte capacitatea de a trăi și de a lucra în mod independent, să întrețină copilul în conformitate cu dispozițiile Codului familiei și să se asigure că, în funcție de posibilități, copilul lor poate fi educat și instruit în conformitate cu aptitudinile, talentele și dorințele sale (articolele 135, 136 și 137 din Codul familiei).

Copilul are dreptul de a avea legături personale cu ambii părinți și invers (articolul 141 din Codul familiei).

Răspunderea **juridică a părinților** pentru copilul lor este prevăzută la articolul 142 din Codul de obligații (*Obligacijski zakonik*). Părinții răspund pentru prejudiciul cauzat unui terț de către copilul cu vârsta sub șapte ani, indiferent dacă sunt responsabili sau nu pentru prejudiciile cauzate. Părinții răspund pentru prejudiciul cauzat unui terț de către un copil minor, cu vârsta peste șapte ani, cu excepția cazului în care pot dovedi că nu sunt responsabili pentru prejudiciile cauzate.

Articolul 145 din Codul familiei reglementează **reprezentarea** copilului în relațiile acestuia cu restul lumii. În cazul în care legea nu prevede altfel (de exemplu, în cazul în care copilul a fost plasat într-o familie substitutivă), copilul este reprezentat de către părinții săi. În cazul în care trebuie să i se livreze ceva sau să i se comunice ceva unui copil minor, oricare dintre părinți poate să preia respectivul obiect sau să primească respectiva informație. Dacă părinții nu locuiesc împreună, de acest lucru se ocupă părintele cu care locuiește copilul sau părintele desemnat printr-un acord în fața instanței sau printr-o hotărâre cu privire la exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, în temeiul articolului 139 din Codul familiei (articolul 145 din Codul familiei).

Bunurile copilului sunt gestionate de părinții acestuia, în interesul copilului. Părinții pot folosi venitul generat de bunurile copilului în special pentru întreținerea, creșterea și educarea copilului, precum și pentru nevoile imediate ale familiei, în situația în care părinții nu dispun de mijloace suficiente (articolele 147 și 148 din Codul familiei).

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

Părinții sunt principalii răspunzători, în egală măsură, pentru îngrijirea, educarea și dezvoltarea copilului lor. Preocuparea lor principală vizează interesele copilului (articolul 135 din Codul familiei).

Părinții își exercită drepturile părintești de comun acord în conformitate cu interesul copilului. În cazul în care părinții nu reușesc să ajungă singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale (*center za socialno delo*) îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. În cazul în care părinții nu locuiesc împreună și copilul nu le-a fost încredințat în comun, ambii decid, de comun acord și în conformitate cu interesul copilului, cu privire la aspectele care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator.

Părintele căruia i s-a încredințat copilul este cel care decide cu privire la aspectele legate de viața de zi cu zi a copilului și la reședința permanentă a acestuia, cu condiția ca această decizie să nu genereze un efect negativ asupra aspectelor care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului.

În situațiile în care părinții nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la aspectele care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului, hotărârea în acest sens este luată de către instanța judecătorească.

Atunci când unul dintre părinți este împiedicat să își exercite drepturile părintești, acestea sunt exercitate de către celălalt părinte pe cont propriu.

În cazul în care unul dintre părinți nu mai este în viață sau nu este cunoscut ori dacă acesta a fost decăzut din drepturile părintești, răspunderea părintească se exercită de către celălalt părinte (articolul 151 din Codul familiei).

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

Părinții au întâietate asupra tuturor celorlalți în ceea ce privește dreptul și obligația de a apăra drepturile și interesele copilului lor. În cazul în care părinții nu reușesc să-și exercite aceste drepturi și să-și îndeplinească aceste obligații, sau nu fac acest lucru în interesul copilului, statul ia măsuri pentru a proteja drepturile și interesul copilului (denumite în continuare „măsuri de apărare a interesului copilului”). Măsurile de apărare a interesului copilului pot fi luate până

la momentul la care copilul dobândește capacitate deplină de exercițiu, cu excepția cazului în care Codul familiei prevede altfel (articolul 154 din Codul familiei).

O instanță judecătorească poate să ia un copil de la părinții lui și să îl încredințeze unei alte persoane în plasament temporar, sau unei instituții, în cazul în care copilul este în pericol și îndepărtarea acestuia de părinți este singura cale de a-i proteja interesele într-o măsură suficientă, precum și în cazul în care împrejurările cauzei arată că părinții, după un anumit timp, vor fi capabili să-și asume din nou răspunderea pentru îngrijirea și educarea copilului (articolul 174 din Codul familiei).

De asemenea, o instanță judecătorească poate decide să plaseze copilul într-o instituție în cazul în care acesta se confruntă cu probleme psihosociale sub forma dificultăților comportamentale, emoționale, de învățare sau de altă natură în procesul de dezvoltare și în cazul în care copilul în cauză sau alți copii din familie este/sunt în pericol, iar apărarea interesului copilului în cauza sau al celorlalți copii din familie este posibilă numai prin plasarea copilului într-o instituție (articolul 175 din Codul familiei).

Un copil poate să fie îngrijit de către un părinte adoptiv. Un copil poate fi dat spre adopție numai dacă părinții și-au dat consimțământul pentru adopție la un centru de asistență socială sau în fața unei instanțe judecătorești după nașterea copilului. În cazul unui copil care nu a împlinit opt săptămâni, consimțământul trebuie să fie reconfirmat după ce copilul împlinește vârsta de opt săptămâni. Dacă nu se procedează astfel, consimțământul nu are efect juridic. Nu există obligația obținerii consimțământului din partea unui părinte care a fost decăzut din drepturile părintești sau care este în imposibilitatea permanentă de a-și exprima dorințele. Copiii ai căror părinți sunt necunoscuți sau a căror reședință este necunoscută timp de un an de zile, pot, de asemenea, să fie dați spre adopție (articolul 218 din Codul familiei). Drepturile și obligațiile unui copil față de părinții săi sau față de alte rude, precum și drepturile și obligațiile acestora din urma față de copil, încetează prin adopție. În cazul în care copilul este adoptat de către soțul/soția sau partenerul extraconjugat al unuia dintre părinții copilului, drepturile și obligațiile copilului față de respectivul părinte și rudele sale nu încetează, astfel cum nu încetează nici drepturile și obligațiile acestora din urmă față de copil (articolul 220 din Codul familiei).

Acordarea răspunderii părintești unei rude este o instituție nouă introdusă prin Codul familiei în legătură cu îngrijirea unui copil. Această instituție este disponibilă numai cu privire la un copil care nu mai are niciun părinte în viață. Dacă acest lucru este în interesul copilului, instanța judecătorească poate acorda drepturile părintești unei rude care dorește să își asume răspunderea pentru copil și îndeplinește condițiile pentru adopție prevăzute în Codul familiei. Codul familiei stabilește persoanele care sunt considerate a fi rude în astfel de cazuri: o persoană înrudită cu copilul în linie directă până la gradul al doilea sau în linie colaterală până la gradul al patrulea. Persoana căreia i s-a acordat răspunderea părintească dobândește aceleași drepturi și obligații ca și cele pe care le-ar fi avut părinții copilului și devine reprezentantul legal al copilului. Persoana căreia i s-a acordat răspunderea părintească trebuie să întrețină copilul. În cazul în care răspunderea părintească urmează a fi acordată unui număr de două rude, care sunt căsătorite sau trăiesc în concubinaj una cu cealaltă, sau unei rude și soțului/soției acesteia sau partenerului extraconjugat al acesteia, dacă aceste persoane îndeplinesc condițiile, răspunderea se acordă ambilor parteneri și nu poate fi acordată numai unuia dintre aceștia (articolul 231 din Codul familiei).

Instanța numește un tutore pentru un copil care nu are părinți sau ai cărui părinți nu îi oferă îngrijire și plasează copilul în îngrijirea respectivului tutore (articolul 257 din Codul familiei). Un centru de asistență socială sau o instanță judecătorească numește un tutore special („de coliziune”) (*kolizijski skrbnik*) pentru un copil în cazul în care părinții acestuia își exercită răspunderea părintească însă au interese conflictuale, sau atunci când, în cazul tutelei, interesele copilului sunt în contradicție cu cele ale tutorelui (articolul 269 din Codul familiei).

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

Părinții care nu locuiesc împreună sau care au intenția de a se separa trebuie să ajungă la un acord cu privire la încredințarea copiilor pe care îi au împreună, făcând acest lucru în interesul copiilor respectivi. Aceștia pot conveni să continue să exercite în comun autoritatea părintească asupra copiilor pe care îi au împreună, să încredințeze copiii unuia dintre părinți sau să-și împartă copiii. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. Dacă părinții ajung la un acord cu privire la încredințarea copilului, pot propune semnarea unui acord în fața instanței. În cazul în care instanța stabilește că acordul nu este în interesul copilului, aceasta respinge propunerea. Dacă părinții nu ajung la un acord cu privire la încredințarea copilului, chestiunea este decisă de către instanța judecătorească. De asemenea, instanța poate să decidă din oficiu și în conformitate cu dispozițiile Codului familiei, cu privire la alte măsuri de apărare a interesului copilului. Atunci când se pronunță cu privire la încredințare, instanța se pronunță întotdeauna și cu privire la întreținerea copiilor pe care părinții îi au împreună, precum și cu privire la menținerea legăturilor personale dintre copii și părinți, în conformitate cu dispozițiile Codului familiei. Instanța emite o nouă hotărâre cu privire la încredințare atunci când acest lucru se impune ca urmare a unei schimbări a împrejurărilor sau a intereselor copilului (articolul 138 din Codul familiei).

În cazul în care instanța anulează o căsătorie, aceasta se pronunță, de asemenea, cu privire la încredințarea și întreținerea copiilor pe care soții îi au împreună, precum și la menținerea legăturilor personale ale copiilor cu părinții respectivi, în conformitate cu dispozițiile acestei legi. Înainte de a proceda astfel, instanța trebuie să stabilească care este cea mai bună modalitate de apărare a interesului copilului sau al copiilor (articolul 98 din Codul familiei). În cazul în care părinții nu locuiesc împreună și copilul nu le-a fost încredințat în comun, ambii decid, de comun acord și în conformitate cu interesul copilului, cu privire la aspectele care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. Părintele căruia i s-a încredințat copilul este cel care decide cu privire la aspectele legate de viața de zi cu zi a copilului și la reședința permanentă a acestuia, cu condiția ca această decizie să nu genereze un efect negativ asupra aspectelor care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului (articolul 151 din Codul familiei).

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

Părinții care nu locuiesc împreună sau care au intenția de a se separa trebuie să ajungă la un acord cu privire la încredințarea copiilor pe care îi au împreună, făcând acest lucru în interesul copiilor respectivi. Aceștia pot conveni să continue să exercite în comun autoritatea părintească asupra copiilor pe care îi au împreună, să încredințeze copiii unuia dintre părinți sau să-și împartă copiii. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. Dacă părinții ajung la un acord cu privire la încredințarea copilului, pot propune semnarea unui acord în fața instanței. În cazul în care instanța stabilește că acordul nu este în interesul copilului, aceasta respinge propunerea. Dacă părinții nu ajung la un acord cu privire la încredințarea copilului, chestiunea este decisă de către instanța judecătorească (articolul 138 din Codul familiei). Un acord în fața instanței sau o hotărâre cu privire la exercitarea autorității părintești de către ambii părinți trebuie să conțină o decizie privind reședința permanentă a copilului, părintele care urmează să se ocupe de corespondența copilului și întreținerea copilului (articolul 139 din Codul familiei).

Părinții care nu locuiesc împreună sau care intenționează să se separe, precum și părinții care locuiesc împreună, ajung la un acord cu privire la întreținerea copiilor pe care îi au împreună. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. Dacă părinții nu pot cădea de acord cu privire la întreținerea copiilor pe care îi au împreună, chestiunea este decisă de către o instanță (articolul 140 din Codul familiei).

Copilul are dreptul de a avea legături personale cu ambii părinți, și invers. Prin menținerea legăturilor personale trebuie să se asigure respectarea intereselor copilului. Părintele cu care copilul locuiește și căruia i-a fost încredințat acesta sau o persoană terță cu care locuiește copilul trebuie să se abțină de la orice comportament care reține sau împiedică copilul să mențină legăturile personale și trebuie să depună eforturi pentru a încuraja copilul să adopte o atitudine corespunzătoare față de legăturile personale cu celălalt părinte sau cu ambii părinți. Părintele care are dreptul de a avea legături personale cu copilul trebuie să se abțină de la orice comportament care i-ar obstrucționa acest drept sau care i-ar afecta creșterea și educarea acestuia. Părinții care nu locuiesc împreună sau care intenționează să se separe trebuie să ajungă la un acord cu privire la modul de stabilire a menținerii legăturilor personale cu copilul. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. Dacă părinții ajung la un acord cu privire la încredințarea copilului, pot propune semnarea unui acord în fața instanței. În cazul în care instanța stabilește că acordul nu este în interesul copilului, aceasta respinge propunerea. Dacă părinții nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la menținerea legăturilor personale cu copilul, chestiunea este decisă de către instanță (articolul 141 din Codul familiei).

De asemenea, un copil are dreptul de a avea legături personale cu alte persoane cu care are relații de familie și care au o relație personală strânsă cu copilul, cu excepția cazului în care acest lucru este contrar intereselor copilului. Aceste persoane sunt considerate a fi, în special, bunicii, frații și surorile, frații vitregi și surorile vitrege, foștii asistenți maternali ai copilului și fostul sau actualul soț sau partener extraconjugal al fiecărui părinte. Acordul privind menținerea legăturilor personale trebuie convenit de către părinții copilului, de către copil (în cazul în care acesta este în măsură să înțeleagă importanța acordului) și de către persoanele menționate mai sus. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. Măsura și modul în care se păstrează legăturile personale trebuie să fie în interesul copilului. În cazul în care se ajunge la un acord privind menținerea legăturilor personale, părinții, copilul și persoanele menționate mai sus pot, de asemenea, să propună semnarea unui acord în fața instanței. În cazul în care instanța stabilește că acordul nu este în interesul copilului, aceasta respinge propunerea. În cazul în care părinții, copilul și persoanele menționate mai sus la primul alineat al acestui articol nu pot ajunge la un acord, hotărârea cu privire la menținerea legăturilor personale cu copilul este luată de către instanță (articolul 142 din Codul familiei).

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

Înainte de a propune instanței să ia o hotărâre cu privire la încredințarea și întreținerea copilului, la menținerea legăturilor personale ale copilului cu părinții sau cu alte persoane sau la exercitarea răspunderii părintești cu privire la chestiuni care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului, părinții participă la un proces de consiliere prealabilă la un centru de asistență socială, cu excepția cazului în care unul dintre părinți este lipsit de discernământ, sau a cazului în care unul dintre soți locuiește în străinătate sau nu se cunoaște locul în care se află sau reședința acestuia.

Dacă se pun în discuție legăturile personale cu o altă persoană, persoana respectivă și copilul (în cazul în care copilul este cel care solicită menținerea legăturilor personale) trebuie să participe la ședințe de consiliere prealabilă înainte de introducerea propunerii.

Scopul consilierii prealabile este să atragă atenția părinților sau a persoanei asupra cerinței de a apăra interesele copilului în procesul de stabilire a raporturilor cu acesta, asupra impactului pozitiv pe care un aranjament amiabil îl are asupra copilului și asupra scopului medierii.

De asemenea, consilierea trebuie să se realizeze înainte de introducerea unei propuneri de pronunțare a unei noi hotărâri cu privire la oricare dintre chestiunile menționate la primul alineat al acestui articol.

Părinții sau persoanele menționate anterior participă la ședințele de consiliere prealabilă fără reprezentanții lor. Cu acordul părinților sau a persoanelor menționate anterior, centrul de servicii sociale poate continua ședințele de consiliere prealabilă cu o procedură de mediere. De asemenea, aceste persoane pot să participe la o procedură de mediere organizată de alte părți specializate în acest sens (articolul 203 din Codul familiei).

Medierea poate avea loc înaintea, în cursul sau după procedurile judiciare și poate cuprinde asistență pentru soluționarea raporturilor personale și patrimoniale. Medierea are loc în principal înainte de inițierea procedurilor judiciare și urmărește conturarea unei propuneri de încetare a unei căsătorii prin acordul soților sau a unei propuneri de acord în fața instanței privind încredințarea și întreținerea copilului și menținerea legăturilor personale ale acestuia cu părinții sau cu alte persoane, sau privind chestiuni de răspundere părintească care au un impact semnificativ asupra dezvoltării copilului. Medierea în cursul procedurilor judiciare are loc în conformitate cu legea care reglementează soluționarea alternativă a litigiilor. Chiar dacă părțile sau participanții la procedură au convenit să recurgă la mediere, instanța judecătorească poate respinge cererea și poate să nu dispună suspendare procedurilor dacă, în cazul procedurilor care implică un copil, apreciază că o suspendare nu ar servi intereselor copilului (articolul 205 din Codul familiei).

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

Instanța poate decide să încredințeze toți copiii unuia dintre părinți, să împartă copiii între cei doi părinți sau să dispună exercitarea autorității părintești asupra copiilor de către ambii părinți. De asemenea, instanța poate să decidă din oficiu și în conformitate cu dispozițiile Codului familiei, cu privire la alte măsuri de apărare a interesului copilului. Atunci când se pronunță cu privire la încredințare, instanța se pronunță întotdeauna și cu privire la întreținerea copiilor pe care părinții îi au împreună, precum și cu privire la menținerea legăturilor personale dintre copii și părinți, în conformitate cu dispozițiile Codului familiei. Instanța emite o nouă hotărâre cu privire la încredințare atunci când acest lucru se impune ca urmare a unei schimbări a împrejurărilor sau a intereselor copilului (articolele 138 și 139 din Codul familiei).

De asemenea, instanța se pronunță cu privire la întreținerea copilului și la menținerea legăturilor personale ale acestuia cu părinții săi. (articolele 105a, 106 și 106a din Legea privind căsătoria și relațiile de familie [*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih*])

Atunci când ia o decizie cu privire la menținerea legăturilor personale, interesele copilului sunt principala preocupare a instanței. Dacă părintele cu care locuiește copilul împiedică menținerea legăturilor personale dintre copil și celălalt părinte și aceste legături nu se pot menține în pofida sprijinului de specialitate acordat de un centru de asistență socială, instanța poate decide, la propunerea celui alt părinte, să revoce încredințarea acordată părintelui care împiedică menținerea legăturilor personale cu copilul și să îl încredințeze celui alt părinte, atunci când instanța consideră că celălalt părinte va permite menținerea legăturilor personale cu copilul și că acest mod este singurul în care pot fi protejate interesele copilului. Instanța pronunță o nouă hotărâre cu privire la menținerea legăturilor personale cu copilul atunci când acest lucru se impune ca urmare a unei schimbări a împrejurărilor și a intereselor copilului (articolul 141 din Codul familiei). Instanța poate revoca sau limita dreptul de a avea legături personale ca parte a unei măsuri de apărare a intereselor copilului (articolul 173 din Codul familiei).

În pronunțarea hotărârii cu privire la încredințarea și întreținerea copilului, menținerea legăturilor personale, exercitarea răspunderii părintești și acordarea răspunderii părintești unei rude, instanța ia în considerare, de asemenea, părerea copilului astfel cum este aceasta exprimată de copil sau de către o persoană în care copilul are încredere și care a fost aleasă de către copilul însuși, cu condiția ca acesta să fie în măsură să înțeleagă semnificația și consecințele părerii exprimate. În ceea ce privește interesele copilului, instanța ia în considerare avizul centrului de servicii sociale, ori de câte ori un astfel de aviz este obținut în conformitate cu dispozițiile legii privind procedura civilă nelitigioasă (articolul 143 din Codul familiei).

Atunci când calculează întreținerea datorată unui copil, instanța trebuie să ia în considerare interesele copilului și să stabilească un nivel al întreținerii care să fie adecvat pentru a asigura dezvoltarea fizică și psihică reușită a copilului. Întreținerea trebuie să acopere costurile de trai ale copilului, în special

costurile ocazionale de locuință, hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, îngrijire și protecție, educație, școlarizare, recreere, divertisment și alte nevoi specifice ale copilului (articolul 190 din Codul familiei).

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

În cazul în care părinții nu locuiesc împreună și copilul nu le-a fost încredințat în comun, ambii decid, de comun acord și în conformitate cu interesul copilului, cu privire la aspectele care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului. În cazul în care părinții nu pot ajunge singuri la un acord cu privire la această chestiune, un centru de servicii sociale îi sprijină în acest demers. De asemenea, dacă doresc, părinții pot să apeleze la serviciile oferite de un mediator. Părintele căruia i s-a încredințat copilul este cel care decide cu privire la aspectele legate de viața de zi cu zi a copilului și la reședința permanentă a acestuia, cu condiția ca această decizie să nu genereze un efect negativ asupra aspectelor care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului. În situațiile în care părinții nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la aspectele care au un impact considerabil asupra dezvoltării copilului, hotărârea în acest sens este luată de către instanța judecătorească (articolul 151 din Codul familiei).

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

Aceasta înseamnă că ambii părinți sunt în egală măsură răspunzători pentru creșterea și educarea copilului și că ambii trebuie să continue să aibă grijă de acesta.

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

Instanțele districtuale (*okrožna sodišča*) sunt cele care au **competență materială** în astfel de cauze (articolul 10 din Legea privind procedura civilă nelitigioasă [*Zakon o nepravdnem postopku*]).

Competența **teritorială generală** aparține instanței în a cărei circumscripție se află reședința permanentă sau locul de stabilire a persoanei împotriva căreia a fost introdusă propunerea. În cazul în care o instanță judecătorească inițiază o procedură din oficiu, competența teritorială generală aparține instanței în a cărei circumscripție se află reședința permanentă a persoanei în legătură cu care se derulează procedura. Dacă la procedură ia parte un singur participant, competența teritorială generală aparține instanței în a cărei circumscripție se află reședința permanentă sau locul de stabilire a participantului. Dacă pârâtul nu are reședința permanentă în Slovenia, competența teritorială generală se stabilește în funcție de reședința temporară a acestuia. În cazul în care, în plus față de reședința sa permanentă, participantul are, de asemenea, o reședință temporară în altă localitate și se poate presupune, având în vedere circumstanțele, că va locui acolo o perioadă lungă de timp, instanța în a cărei circumscripție pârâtul își are reședința temporară are, de asemenea, competența teritorială generală. Dacă o instanță judecătorească din Slovenia este competentă să pronunțe o hotărâre și nu este posibil să se stabilească instanța din Slovenia care are competența teritorială generală, instanța cu competența teritorială generală este stabilită de către Curtea Supremă a Republicii Slovenia (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*) (articolul 11 din Legea privind procedura civilă nelitigioasă).

În cazul în care, într-un litigiu cu privire la obligația legală de întreținere, reclamantul este persoana care solicită întreținerea, instanța în a cărei circumscripție reclamantul își are reședința permanentă sau temporară are competența, pe lângă instanța cu competența teritorială generală. În cazul în care, într-un litigiu cu privire la obligația legală de întreținere, reclamantul este persoana care solicită întreținerea, instanța în a cărei circumscripție reclamantul își are reședința permanentă sau temporară are competența, pe lângă instanța cu competența teritorială generală (articolul 50 din Legea privind procedura civilă nelitigioasă [*Zakon o nepravdnem postopku*]).

Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, dispozițiile Legii privind procedura civilă se aplică mutatis procedurilor civile nelitigioase.

Propunerea în cadrul procedurii civile nelitigioase trebuie să conțină o descriere a relației sau a situației cu privire la care instanța este chemată să hotărască, faptele care prezintă relevanță pentru pronunțarea hotărârii și elementele de probă care susțin faptele respective, celelalte informații pe care trebuie să le conțină orice acțiune în justiție și datele de identificare ale participanților, astfel cum sunt prevăzute pentru acțiuni introduse conform legii privind procedura civilă (articolul 23 din Legea privind procedura civilă nelitigioasă).

Părțile și alți participanți la procedură trebuie să formuleze acțiunile, căile de atac și alte cereri **în limba slovenă sau în limba comunității naționale** folosită oficial de instanță (articolul 104 din Legea privind procedura civilă). O acțiune trebuie să includă o cerere specifică care să precizeze obiectul principal al cauzei și pretențiile conexe, faptele care susțin pretenția reclamantului, elementele de probă care justifică faptele respective, celelalte informații pe care trebuie să le conțină orice acțiune, precum și datele de identificare ale părților, astfel cum se prevede în Legea privind procedura civilă (articolul 180 din Legea privind procedura civilă).

Dacă legea nu prevede altfel, taxele judiciare trebuie să fie plătite la introducerea propunerii de inițiere a procedurii (articolul 39 din Legea privind procedura civilă nelitigioasă).

Conform Legii privind procedura civilă, o cerere este o acțiune, un răspuns la o acțiune, o cale de atac și alte declarații, propuneri sau comunicări formulate în afara procedurii. Cererile trebuie să fie ușor de înțeles și să includă toate elementele necesare pentru o audiere judiciară. Acestea trebuie să includă, în special, următoarele: o trimitere la instanță, numele și locul de reședință permanentă sau temporară sau locul de stabilire ale părților, numele reprezentanților legali sau ale mandatarilor lor, obiectul litigiului și conținutul declarației.

Reclamantul trebuie să semneze cererea, cu excepția cazului în care acest lucru nu este posibil din cauza formei cererii. Semnătura originală a reclamantului se consideră a fi semnătura olografă sau semnătura electronică a acestuia (care este echivalentă cu semnătura olografă). În cazul în care un reclamant nu știe să scrie sau nu poate furniza o semnătură, acesta introduce cererea prin aplicarea amprentei în locul semnăturii. În cazul în care instanța are îndoieli asupra autenticității cererii, poate emite o decizie prin care să dispună ca cererea să fie înaintată cu semnătură legalizată. Nu se poate introduce o cale de atac împotriva acestei decizii. În cazul în care declarația include o solicitare, partea trebuie să menționeze în cerere faptele pe care se bazează aceasta și, dacă este cazul, elementele de probă (articolul 105 din Legea privind procedura civilă).

O cerere este o solicitare scrisă în format fizic sau electronic. O cerere scrisă este o cerere care a fost scrisă de mână sau tipărită și semnată olograf de reclamant (cerere în formă fizică) sau o cerere în format electronic care a fost semnată utilizând o semnătură electronică, care este echivalentă cu semnătura olografă (aplicare în formă electronică). O cerere scrisă în formă fizică se depune prin poștă, utilizând tehnologia comunicațiilor, se depune direct la organismul în cauză sau se trimite printr-o persoană angajată profesional pentru depunerea cererilor. O cerere în format electronic se transmite către sistemul informatic judiciar. Sistemul informatic judiciar confirmă automat reclamantului primirea cererii. De asemenea, cererile pot fi depuse folosind formularul prevăzut sau elaborat în alt mod. Fără a aduce atingere dispozițiilor altor regulamente, formularele depuse în format electronic trebuie să aibă un conținut identic cu cel al formularelor prevăzute pentru depunerea de cereri în format fizic (articolul 105b din Legea privind procedura civilă).

În cazul în care declarația include o solicitare, partea trebuie să menționeze în cerere faptele pe care se bazează aceasta și, dacă este cazul, elementele de probă.

Cererile care trebuie să fie comunicate părții adverse trebuie depuse la instanță în numărul de exemplare solicitat de instanță și de partea adversă și într-o formă care să permită instanței să le comunice. Acest lucru este valabil, de asemenea, pentru documentele însoțitoare. Cererile și documentele însoțitoare care sunt depuse electronic și care trebuie să fie comunicate părții adverse sunt transmise sub forma unui singur exemplar. Instanța face atâtea copii electronice sau fotocopii câte solicită partea adversă. În cazul în care partea adversă este formată din mai multe persoane cu un reprezentant legal sau

mandatar comun, cererile și documentele însoțitoare sunt comunicate tuturor persoanelor împreună, sub forma unui exemplar unic (articolul 106 din Legea privind procedura civilă nelitigioasă).

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

În cadrul procedurii civile nelitigioase, instanța hotărăște în chestiuni legate de statutul personal și relațiile de familie (Capitolul X din Legea privind procedura civilă nelitigioasă).

Chestiunile judiciare care cad sub incidența Codului familiei, desfășurate în legătură cu relațiile dintre părinți și copii, adopție, transferul drepturilor părintești unor rude, plasarea în îngrijirea unui asistent maternal sau sub tutelă legală, sunt soluționate cu prioritate. În cazul în care Codul familiei definește o instanță ca fiind competentă pentru a se pronunța asupra chestiunilor prevăzute de Cod, competența materială pentru pronunțarea în primul grad de jurisdicție aparține instanțelor districtuale, cu excepția cazului în care o altă lege prevede altfel (articolul 14 din Codul familiei).

O instanță districtuală se pronunță în cadrul unei proceduri civile, cu excepția cazului în care legea prevede că ar trebui să se pronunțe în cadrul unei proceduri nelitigioase. Instanțele soluționează cu prioritate chestiunile reglementate de Legea privind căsătoria și relațiile de familie (articolul 10a din Legea privind căsătoria și relațiile de familie).

Codul familiei prevede că instanța emite o ordonanță provizorie în cadrul procedurii pentru a apăra interesele unui copil, atunci când se demonstrează că fiind probabil faptul că interesele copilului sunt amenințate (articolul 161 din Codul familiei).

În conformitate cu Legea privind procedura civilă nelitigioasă, ordonanțele provizorii pentru apărarea interesului unui copil în condițiile prevăzute de Codul familiei sunt emise în conformitate cu procedura stipulată în legea care reglementează garantarea creanțelor.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Da, se poate obține asistență judiciară pentru a acoperi costurile procedurii. Președintele instanței districtuale decide cu privire la acordarea de asistență judiciară (articolul 2 din Legea privind asistența judiciară [*Zakon o brezplačni pravni pomoči*]).

În temeiul acestei legi, asistența judiciară poate fi acordată pentru consultanță juridică, asistență oferită de un avocat și alte servicii juridice stabilite prin lege, pentru toate formele de protecție jurisdicțională în fața tuturor instanțelor de drept comun și a instanțelor specializate din Slovenia, în fața Curții Constituționale slovene (*Ustavno sodišče Republike Slovenije*) și în fața tuturor autorităților, instituțiilor și persoanelor din Slovenia competente să soluționeze litigiile pe cale extrajudiciară, precum și pentru scutirea de la plata costurilor unei proceduri judiciare (articolul 7 din Legea privind asistența judiciară).

Cei care au dreptul la asistență judiciară în temeiul acestei legi sunt: 1. cetățenii sloveni; 2. cetățenii străini cu reședință permanentă sau temporară în Slovenia și persoanele fără cetățenie (apatrizi) care locuiesc în mod legal în Slovenia; 3. alți cetățeni străini în condiții de reciprocitate sau în condițiile și în cazurile definite de tratatele internaționale obligatorii pentru Slovenia; 4. organizațiile și asociațiile neguvernamentale care funcționează fără scop lucrativ și în interes public și care sunt înregistrate în registrul corespunzător, în conformitate cu legislația aplicabilă, în cazul litigiilor legate de desfășurarea activităților în interes public sau în scopul pentru care au fost create; 5. alte persoane pentru care legea sau un tratat internațional obligatoriu pentru Slovenia prevede dreptul la asistență judiciară (articolul 10 din Legea privind asistența judiciară).

O persoană care are dreptul la asistență judiciară poate solicita asistență judiciară în orice etapă a procedurilor (de exemplu, la începerea unei proceduri extrajudiciare sau judiciare și în orice etapă a procedurii aflate deja în curs). Pentru a decide asupra cererilor de acordare a asistenței judiciare, se constată situația financiară a solicitantului, precum și alte condiții definite în prezenta lege (asistență judiciară obișnuită) (articolul 11 din Legea privind asistența judiciară).

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Da, competența de a soluționa căile de atac împotriva unei hotărâri privind răspunderea părintească pronunțată de o instanță districtuală aparține unei instanțe superioare (*višje sodišče*) (articolul 36 din Legea privind procedura civilă nelitigioasă). O cale de atac poate fi introdusă la instanța care a pronunțat hotărârea în primul grad de jurisdicție, în suficiente exemplare pentru instanță și pentru partea adversă (articolul 342 din Legea privind procedura civilă).

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

Procedurile de executare sunt prevăzute în Legea privind executarea hotărârilor judecătorești și garantarea creanțelor (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*). Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, instanța locală (*okrajno sodišče*) are competență materială pentru a permite executarea (articolul 5 din Legea privind executarea hotărârilor judecătorești și garantarea creanțelor).

Instanța cu competența teritorială generală să decidă cu privire la o propunere de executare a unei hotărâri judecătorești privind încredințarea unui copil și pentru executarea acesteia este instanța în a cărei circumscripție persoana căreia i-a fost încredințat copilul are reședința permanentă sau temporară sau instanța în a cărei circumscripție persoana împotriva căreia a fost depusă propunerea de executare are reședința permanentă sau temporară. Instanța în a cărei circumscripție se află copilul este, de asemenea, instanța cu competența teritorială generală cu privire la executarea directă (articolul 238e), (articolul 238a din Legea privind executarea hotărârilor judecătorești și garantarea creanțelor).

În temeiul unui titlu executoriu, obligația de a preda copilul este impusă persoanei la care se referă titlul executoriu, persoanei de a cărei voință depinde predarea copilului și persoanei cu care copilul se află în momentul în care este emis titlul executoriu. Instanța prevede în titlul executoriu că obligația de a preda copilul vizează, de asemenea, orice altă persoană cu care copilul se află în momentul în care are loc executarea (articolul 238c din Legea privind executarea hotărârilor judecătorești și garantarea creanțelor).

Ținând seama de toate împrejurările cauzei și pentru a proteja interesele copilului, instanța hotărăște dacă execută hotărârea privind încredințarea copilului prin impunerea unei amenzi persoanei căreia îi este adresat titlul executoriu sau prin luarea copilului și predarea acestuia persoanei căreia i-a fost încredințat (articolul 238c din Legea privind executarea hotărârilor judecătorești și garantarea creanțelor).

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

O hotărâre judecătorească privind răspunderea părintească este recunoscută și executată în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului. Instanța aplică o procedură nelitigioasă în temeiul dispozițiilor legii privind procedura civilă nelitigioasă.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în acest caz?

Toate instanțele districtuale sunt competente să soluționeze cererile pentru încuviințarea executării.

Instanța care a încuviințat executarea unei hotărâri judecătorești este instanța competentă să soluționeze căile de atac formulate împotriva unei hotărâri judecătorești de încuviințare a executării.

Instanța aplică o procedură nelitigioasă în temeiul dispozițiilor legii privind procedura civilă nelitigioasă.

[Lista instanțelor districtuale](#) PDF (244 Kb) [SI](#) PDF (244 Kb) [SI](#)

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

În conformitate cu Legea privind dreptul internațional privat și procedura aferentă (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*), relațiile dintre părinți și copii sunt evaluate în conformitate cu legea țării ai cărei cetățeni sunt aceștia. În cazul în care părinții și copiii sunt cetățeni ai unor țări diferite, se aplică legea țării în care își au toți reședința permanentă. În cazul în care părinții și copiii sunt cetățeni ai unor țări diferite și nu au reședința permanentă în aceeași țară, se aplică legea țării al cărei cetățean este copilul (articolul 42).

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 11/08/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.